

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/6/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011899526
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Deák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9011899526.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Deáka a sudkýň JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Viery Petríkovej, v právnej veci žalobcu H. T., bývajúceho v U., proti žalovanej AUTOPOLIS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Panónska 32, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 13Cpr 20/2003, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II z 25. februára 2010 č. k. 13Cpr 20/2003-276 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. apríla 2010 sp. zn. 6Co 125/2010, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II (súd prvého stupňa) rozsudkom z 25. februára 2010 č. k. 13Cpr 20/2003-276 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z 11. novembra 2003, ďalej určenia, že jeho pracovný pomer so žalovanou naďalej trvá a vyplatenia náhrady mzdy. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca na základe pracovnej zmluvy z 21. novembra 2002 pracoval u žalovanej ako mechanik. Žalobca bol 27. novembra 2003 na pracovisku oboznámený s okamžitým skončením pracovného pomeru pre závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktoré malo spočívať v tom, že žalobca 10. novembra 2013 pred odovzdaním vozidla zákazníkovi nedotiahol (nechal uvoľnené) ľavé predné koleso tohto vozidla, pričom predmetné vozidlo v stave ohrozujúcom bezpečnosť cestnej premávky a jej účastníkov odovzdal zákazníkovi ako vozidlo spôsobilé na jazdu. Podľa súdu prvého stupňa toto skončenie pracovného pomeru netrpelo po formálnej stránke žiadnou vadou. Mal za nepochybné, že žalobca v plnej miere zavinil nedotiahnutie troch zo štyroch skrutiek na ľavom prednom kolese motorového vozidla, keďže išlo o zákazku, ktorú vybavoval osobne a bol teda v plnej miere zodpovedný za jej vykonanie s vynaložením odbornej starostlivosti. Žalobca však tento jednoduchý rutinný úkon vykonal neodborne a bez náležitej starostlivosti, čo mohlo mať podľa názoru súdu fatálne následky, keďže mohlo dôjsť k uvoľneniu kolesa pri jazde, v dôsledku čoho mohlo

dôjsť k dopravnej nehode a tým aj k ohrozeniu života a zdravia vodiča, prípadne ďalších účastníkov cestnej premávky. Základnou povinnosťou žalobcu ako mechanika pritom bolo uviesť vozidlo po vykonaní opravy do takého stavu, aby bolo spôsobilé na jazdu. Keďže žalobca vybavoval v priemere dve a pol až tri zákazky za deň, nebol nadpriemerne zaťažovaný, a preto nebolo ani možné urobiť záver, že by k porušeniu pracovnej disciplíny došlo v strese alebo v časovej tiesni. Zo zreteľom na tieto skutočnosti súd prvého stupňa vyhodnotil predmetné porušenie pracovnej disciplíny ako závažné, čo zakladalo dôvod pre okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany žalovanej v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Podľa názoru súdu prvého stupňa nebolo možné od žalovanej požadovať, aby toto porušenie pracovnej disciplíny postihla formou výpovede, pretože by musela žalobcu naďalej zamestnávať počas výpovednej doby. Považoval za nemysliteľné, aby sa po tak hrubej nedbanlivosti žalovaná spoliehala na prácu žalobcu, prípadne aby každú jednu výmenu kolies po ňom osobne kontrolovala. S poukazom na tieto závery žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. apríla 2010 sp. zn. 6Co 125/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na jeho základe zistil správne skutkový stav veci a po právnej stránke ho správne posúdil. V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.). K odvolacím námietkam žalobcu uviedol, že skutok, ktorý bol dôvodom okamžitého skončenia pracovného pomeru (nedotiahnutie skrutiek ľavého predného kolesa) bol vykonaným dokazovaním preukázaný. V tejto spojitosti poukázal najmä na výpoveď prijímacieho technika J. J., ktorý uviedol, že na zákazke pracoval žalobca a že po návrate zákazníka zistil, že matice neboli dotiahnuté. Tvrdenie žalobcu, že na vozidle vykonala zásah tretia osoba, nebolo v konaní preukázané a zostalo iba v rovine tvrdenia. Odvolací súd zdôraznil, že základnou povinnosťou žalobcu bolo vykonávať opravy vozidiel kvalitne. Túto pracovnú povinnosť však žalobca nedotiahnutím matic na kolese závažným spôsobom porušil. Skonštatoval, že súd prvého stupňa pri hodnotení závažnosti porušenia pracovnej disciplíny vzal správne do úvahy, že nedotiahnutie matic kolesa mohlo spôsobiť dopravnú nehodu. S názorom žalobcu, že pokiaľ nedôjde k žiadnemu negatívne následku, nie je daný dôvod na okamžité skončenie pracovného pomeru, sa odvolací súd nestotožnil. Vysvetlil, že takýto názor by viedol k absurdnému záveru, že žalovaný by mohol so žalobcom okamžite skončiť pracovný pomer iba v prípade, ak by v dôsledku nedotiahnutia matic došlo k dopravnej nehode. Pokiaľ išlo o formu zavinenia, žalobca zaviniť porušenie pracovnej disciplíny vedomou, prípadne nevedomou nedbanlivosťou, čo pre okamžité skončenie pracovného pomeru postačovalo. Prípadné porušenie pracovných povinností zo strany prijímacieho technika (ak tento zanedbal kontrolu práce vykonávanej žalobcom) podľa názoru odvolacieho súdu nemohlo mať vplyv na porušenie pracovnej disciplíny zo strany žalobcu.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet žalobcu podal proti rozsudku súdu prvého stupňa ako aj rozsudku odvolacieho súdu mimoriadne dovolanie. Navrhoval tieto rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V mimoriadnom dovolaní namietal, že nižšie súdy vec nesprávne právne posúdili (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), pretože nesprávne interpretovali § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, keď nedotiahnutie troch zo štyroch skrutiek žalobcom pri výmene ľavého predného kolesa na motorovom vozidle považovali za závažné porušenie pracovnej disciplíny odôvodňujúce okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany žalovanej. Generálny prokurátor nesúhlasil s názorom nižších súdov, že nedbanlivosť žalobcu nebolo možné postihnúť výpoveďou alebo inou sankciou v zmysle Zákonníka práce a naďalej ho zamestnávať, pretože s prihliadnutím na jeho osobu, predchádzajúce plnenie povinností a vzhľadom na charakter činnosti žalobcu, by potom mohol zamestnávateľ okamžite skončiť pracovný pomer s ktorýmkoľvek zamestnancom, ktorý nedodrží technologický postup a urobí, hoc aj neúmyselne, pri práci chybu. Taktiež sa nestotožnil ani so záverom, že nedotiahnutie skrutiek a matic na kolese mohlo spôsobiť jeho uvoľnenie pri jazde a následne spôsobiť dopravnú nehodu a ohroziť život a zdravie či už samotného vodiča alebo ďalších účastníkov cestnej premávky. Argumentoval, že s predloženého odborného vyjadrenia vyplynulo, že prejavom nedostatočného dotiahnutia skrutiek je okrem neštandardného zvuku aj nedržanie smerovej stability vozidla. S takýmto vozidlom nie je možné vykonať dlhšiu jazdu bez toho, aby vodič neštandardný hluk a spôsob pohybu vozidla nezaregistroval za predpokladu, že dodržiava svoju zákonnú povinnosť riadne sa

venovať vedeniu motorového vozidla. Podľa názoru generálneho prokurátora bolo preto možné vzhľadom na osobu žalobcu ako zamestnanca, spôsob a intenzitu porušenia jeho povinností, s prihliadnutím k funkcii, ktorú pre žalovanú vykonával (rádový mechanik) a predchádzajúce plnenie pracovných povinností, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že škoda mohla vzniknúť len v prípade porušenia zákonnej povinnosti vodiča venovať sa riadne vedeniu motorového vozidla, vyvodiť záver, že v uvedenom prípade nešlo o tak závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktoré by odôvodňovalo postup žalovanej v podobe okamžitého skončenia pracovného pomeru so žalobcom.

Žalobca a žalovaná sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili. S.A.Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 11, ktorá podala k mimoriadnemu dovolaniu vyjadrenie (v ňom navrhla mimoriadne dovolanie zamietnuť), nedoložila riadne plnomocenstvo na zastupovanie žalovanej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobcu (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané z dôvodu, že:

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady konania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p. (prípád nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážka veci právoplatne rozhodutej alebo už prv začatého konania, prípadne nedostatok návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným) neboli generálnym prokurátorom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v mimoriadnom dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani takáto vada však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer, ak zamestnanec porušil závažne pracovnú disciplínu.

Podľa § 81 ods. 1 písm. a/ Zákonníka práce zamestnanec je povinný pracovať zodpovedne a riadne, plniť pokyny nadriadených vydané v súlade s právnymi predpismi; nadriadeným je aj predstavený podľa

osobitného predpisu.

Povinnosť dodržiavať pracovnú disciplínu je jednou zo základných povinností zamestnanca, ktoré mu vyplývajú z pracovného pomeru (§ 47 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce). V rámci nej je zamestnanec povinný plniť povinnosti stanovené právnymi predpismi (medziiným aj § 81 Zákonníka práce), pracovným poriadkom a inými vnútornými predpismi zamestnávateľa, pracovnou zmluvou a rovnako tiež pokynmi nadriadeného vedúceho zamestnanca. Zamestnávateľ pritom môže okamžite skončiť pracovný pomer so zamestnancom platne len vtedy, ak zamestnanec porušil zavinene (hoc aj len z nedbanlivosti) svoje povinnosti z pracovného pomeru a jeho konanie vykazovalo znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny. Ako už dovolací súd uviedol vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v tejto veci, pri skúmaní intenzity porušenia pracovnej disciplíny sa musí prihliadnuť na osobu zamestnanca, funkciu, ktorú zastával, na jeho doterajší postoj pri plnení pracovných úloh, na čas a situáciu, za ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny, k miere zavinenia zamestnanca, na spôsob a intenzitu porušenia konkrétnych povinností, k dôsledkom porušenia pracovnej disciplíny pre zamestnávateľa, k tomu či zamestnanec svojim konaním spôsobil zamestnávateľovi škodu a pod.

V prejednávanej veci bolo preukázané, že žalobca zavinil nedotiahnutie troch zo štyroch skrutiek (matic) na ľavom prednom kolese motorového vozidla; taktiež je nepochybné, že uvedené zanedbanie pracovnej povinnosti žalobcom predstavuje porušenie pracovnej disciplíny (čo napokon ani generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní nespochybňuje); spornou však mala zostať otázka, či sa jednalo o tak závažné porušenie pracovnej disciplíny, že žalovaná mohla so žalobcom okamžite skončiť pracovný pomer.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom nižších súdov, že základnou povinnosťou žalobcu ako mechanika bolo vykonávať opravy motorových vozidiel kvalitne, teda tak, aby v zmysle platných právnych predpisov boli vozidlá spôsobilé prevádzky na pozemných komunikáciách. Žalobca túto svoju povinnosť v skúmanom prípade nedotiahnutím matic na kolese opravovaného motorového vozidla závažným spôsobom porušil. Z obsahu odborného vyjadrenia predloženého v konaní samotným žalobcom pritom vyplýva, že vozidlo s nedostatočne dotiahnutými skrutkami, resp. maticami na niektorom z kolies nie je spôsobilé prevádzky na pozemných komunikáciách, pretože ohrozuje bezpečnosť cestnej premávky a v prípade okamžitého neriešenia tejto poruchy môže byť príčinou vzniku kolíznej situácie. Pokiaľ generálny prokurátor založil svoju argumentáciu na poukazovaní na vonkajšie prejavy poruchy (neštandardné zvuky a nedodržiavanie smerovej stability vozidla) a tvrdil, že ku škode mohlo dôjsť len v prípade, že by sa vodič riadne nevenoval vedeniu motorového vozidla, táto jeho argumentácia neobstoí. Predovšetkým je totiž nutné upozorniť, že pre posúdenie naplnenia a intenzity porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobcu nebolo predsa v danom prípade rozhodujúce, či k takejto kolízii (a škode) aj reálne došlo, ale to, že žalobca svojim neodborným a nezodpovedným konaním vystavil nielen vodiča predmetného motorového vozidla, ale aj ďalších účastníkov cestnej premávky nebezpečenstvu vzniku dopravnej nehody, teda že v primárnej nadväznosti na uvedené jeho konanie mohlo dôjsť k ohrozeniu ich života, zdravia a majetku. Okrem toho, ako vyplýva zo spomenutého odborného vyjadrenia, z technického hľadiska nie je možno ohraničiť čas, počas ktorého nastane neštandardný prejav poruchy vozidla (hluk a nestabilita jazdy); pri nedostatočnom dotiahnutí všetkých skrutiek, resp. matic, sa takýto neštandardný prejav vozidla objaví temer okamžite po začatí jazdy. Odhliadnuc od skutočnosti, že v skúmanom prípade nešlo o nedostatočné dotiahnutie všetkých skrutiek, resp. matic (jedna dotiahnutá bola), okolnosť prípadného možného zaregistrovania poruchy nijako neznižuje už zdôraznený východiskový ohrozujúci stav, t.j. že motorové vozidlo nebolo spôsobilé prevádzky na pozemných komunikáciách, pretože ohrozovalo bezpečnosť cestnej premávky a v prípade okamžitého neriešenia tejto poruchy mohlo byť príčinou vzniku kolíznej situácie. Zároveň je treba zdôrazniť, že dotiahnutie matic na kolese pri výmene pneumatík je pre každého mechanika jednoduchý, rutinný úkon, pričom z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by bol žalobca v danom období nadmerne vyťažovaný, alebo že by nemal čas prácu po sebe sám skontrolovať. Zo strany žalobcu tu nešlo o nedodržanie technologického postupu, ako tvrdí generálny prokurátor, ale o zanedbanie základnej povinnosti zamestnanca vykonávať prácu zodpovedne, riadne a s náležitou starostlivosťou. Aj podľa názoru dovolacieho súdu je nemysliteľné, aby sa žalovaná po predmetnom flagrantnom zlyhaní žalobcu naďalej spoliehala na kvalitu jeho práce, resp. aby po ňom prácu i v prípade jednoduchých úkonov zakaždým kontrolovala. Intenzita porušenia

pracovnej disciplíny (hoci z nedbanlivosti) za situácie a spôsobom, ako k nej došlo, je tak vysoká, že ani s prihliadnutím na osobu zamestnanca, jeho pracovnú pozíciu, ktorú do porušenia disciplíny zastával a jeho doterajší postoj pri plnení pracovných úloh, nebolo možno od žalovanej spravodlivo požadovať, aby v tomto prípade predmetné porušenie pracovnej disciplíny sankcionovala len výpoveďou a v dôsledku toho žalobcu aj naďalej (počas výpovednej doby) zamestnávala. Dovolací súd dodáva, že pri uvedenom osobitne nekvalitnom poskytnutí služieb mechanika s už zmienenými možnými obzvlášť závažnými (neblahými) následkami k tomuto poskytnutiu služby sa viažucimi je zároveň nezanedbateľne ohrozená dobrá povesť žalovaného u zákazníka/ov (goodwill) a aj náprava a vyvolené dôsledky voči pôvodcovi musia byť preto bezprostredné a plne tomu primerané; okamžité skončenie pracovného pomeru so žalobcom zodpovedalo závažnosti porušenia pracovnej disciplíny.

So zreteľom na podané závery dovolací súd teda zhodne s názorom nižších súdov vyhodnotil porušenie pracovnej disciplíny žalobcu spočívajúce v nedotiahnutí troch matíc na kolese motorového vozidla ako porušenie závažné, zakladajúce dôvod na okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany žalovanej podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce.

Keďže generálny prokurátor v prejednávanej veci neopodstatnene namietal, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a v konaní neboli zistené ani vady v zmysle § 243f ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho mimoriadne dovolanie zamietol (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 1 O.s.p.).

Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky neuložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania o mimoriadnom dovolaní žalovanej, a to z dôvodu, že žalovaná si ich náhradu neuplatnila (§ 243i ods. 2 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.